

Ana Hatlarıyla Felsefe - II

Din Felsefesi

Hermann LOTZE

Çeviren
Mehmet Eren GEDİKLİ

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1908

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISBN: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Eskiyei

Yayın No | Publication Number: 410

Kitap Adı : Ana Hatlarıyla Felsefe - II Din Felsefesi

Book Title : Outlines of Philosophy - II Philosophy of Religion

ISBN : 978-625-8596-23-6

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258596236

Yazar | Author: Hermann Lotze

Çeviren | Translator: Mehmet Eren Gedikli | orcid.org/0000-0002-6036-6683

Kurum | Institution: Milli Eğitim Bakanlığı

ROR ID: ror.org/00jga9g46

Yayın Türü: Kitap | Trasnlate Type: Book - Çeviri

Yayın Dili: Türkçe | Language: Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 105 (x+95)

Yayın Tarihi | Publication Date: Nisan | April 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj | Layout Design: FCR

Kapak | Cover Design: FCR - Coşkun Işıkgül

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPJ - Din Felsefesi | Philosophy of Religion

BISAC: PHI038000 - Din Felsefesi | Philosophy / Religious

THEMA: QRA - Din Felsefesi | Philosophy of Religion

LC Classification: BL51 - Din felsefesi | Philosophy of Religion

DEWEY: 210 - Din felsefesi ve teorisi | Philosophy & theory of religion

WoS Category: Din | Religion

WoS Citation Topics Meso: Din Çalışmaları | Religious Studies

WoS Citation Topics Micro: Din Felsefesi | Philosophy of Religion

Scopus Subject Areas: Arts and Humanities (Religious Studies) | Arts and Humanities (Religious Studies)

Atıf Bilgisi | Cite as: Lotze, Hermann. *Ana Hatlarıyla Felsefe - II Din Felsefesi*. çev. Mehmet Eren Gedikli. FCR Yayın Ltd.-Eskiyei, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050
Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60
www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Ana Hatlarıyla Felsefe - II

Din Felsefesi

Hermann LOTZE

Çeviren
Mehmet Eren GEDİKLİ

Ankara 2026

Yazar Hakkında | About the Author

Hermann LOTZE

Hermann Lotze (1817–1881), 19. yüzyıl Alman felsefesinin önde gelen isimlerinden biri olup, metafizik, mantık ve değer felsefesine yaptığı katkılarla tanınır. Leipzig Üniversitesi'nde hem tıp hem de felsefe eğitimi alan Lotze, bilimsel araştırma ile metafizik düşünümü uzlaştırmayı amaçlamıştır.

Lotze'nin felsefesi, doğanın mekanik bir anlayışı ile teleolojik ve değer temelli bir gerçeklik kavrayışını birleştirme çabasıyla karakterizedir. Ona göre gerçeklik yalnızca nedensel ilişkilerle açıklanamaz; aynı zamanda anlam ve değer boyutlarıyla birlikte kavranmalıdır. Bu yaklaşım, özellikle değer teorisine yaptığı vurgu aracılığıyla, daha sonraki Neo-Kantçı felsefenin gelişimini önemli ölçüde etkilemiştir.

Başlıca eserleri arasında *Microcosmus* (1856–1864), *Metaphysik* (1841) ve *Logik* (1874) yer alır. Lotze, kişilik, değer ve anlam kavramlarına yaptığı vurgu sayesinde, Hegel sonrası felsefe ile fenomenoloji ve analitik felsefenin bazı yönleri arasında köprü kuran bir geçiş figürü olarak sıklıkla değerlendirilir.

Hermann Lotze (1817–1881) was a prominent German philosopher of the nineteenth century, known for his contributions to metaphysics, logic, and the philosophy of value. Educated in both medicine and philosophy at the University of Leipzig, Lotze sought to reconcile scientific inquiry with metaphysical reflection.

His philosophy is characterized by an attempt to integrate a mechanistic understanding of nature with a teleological and value-oriented conception of reality. For Lotze, reality cannot be reduced to causal relations alone; it must also be understood in terms of meaning and value. This perspective significantly influenced the later development of Neo-Kantian philosophy, particularly in its emphasis on value theory. Among his major works are *Microcosmus* (1856–1864), *Metaphysik* (1841), and *Logik* (1874). Lotze is often regarded as a transitional figure who bridges post-Hegelian philosophy with later traditions, including phenomenology and aspects of analytic philosophy, through his emphasis on personality, value, and meaning.

Çeviren Hakkında | About the Translator

Dr. Mehmet Eren GEDİKLİ

1984 yılında Trabzon'da doğdu. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Zihnin Engelliler Öğretmenliği'nde tamamladı (2007). Ardından Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Felsefesi alanında yüksek lisansını yaptı (2013). Bu süreçte özel eğitim kurumlarında öğretmenlik görevini sürdürürken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi AUZEF Felsefe bölümünden mezun oldu (2016). Son olarak Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sistematiik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalı'ndan doktora derecesini aldı (2022). Doktora sürecinde, öğrenci değişim programında (Erasmus) bir yıl süreyle Almanya'da Tübingen Okulu'nun Platon yorumu üzerine çalışmalarda bulundu.

He was born in 1984 in Trabzon, Türkiye. He completed his undergraduate studies in Special Education Teaching for Individuals with Intellectual Disabilities at Gazi University in 2007. He then earned his master's degree in Philosophy of Religion from the Institute of Social Sciences at Necmettin Erbakan University in 2013. During this period, while continuing his work as a teacher in special education institutions, he also graduated from the Philosophy program at Istanbul University AUZEF in 2016.

Finally, he received his PhD from the Department of Systematic Philosophy and Logic at the Institute of Social Sciences, Ankara University, in 2022. During his doctoral studies, he spent one year in Germany as part of the Erasmus student exchange program, conducting research on the Tübingen School's interpretation of Plato.

Kitap Hakkında

Ana Hatlarıyla Felsefe - II Din Felsefesi

Hermann Lotze'nin *Ana Hatlarıyla Felsefe - II Din Felsefesi* adlı eseri, dinin akıl, deneyim ve değer boyutlarıyla ilişkisini sistematik bir çerçevede ele alan klasik bir din felsefesi metnidir. Eser, dinin kaynağına dair üç temel yaklaşımı—aklî, vahyî ve psikolojik—karşılaştırarak, dinin içeriğinin ne ölçüde akıl tarafından temellendirilebileceğini araştırır. Lotze'ye göre din, yalnızca kör bir inanç alanı değil, aynı zamanda aklın doğrulama ve anlamlandırma faaliyetinin konusu olan bir yapıdır. Bu bağlamda eser, iman ile bilgi arasındaki ilişkiyi analiz eder ve dinî önermelerin genel mantıksal önermelerden farklı olarak tekil ve bildirici nitelikte olduğunu ortaya koyar.

Kitapta Tanrı'nın varlığına ilişkin ontolojik, kozmolojik ve teleolojik kanıtlar eleştirel bir yaklaşımla incelenir; bu kanıtların mutlak zorunluluk üretmekten ziyade, dünyanın olgusal yapısından hareketle Tanrı varsayımını temellendirdiği savunulur. Ayrıca Tanrı'nın metafizik sıfatları, mutlakın kişiliği, yaratma, muhafaza ve ilahi yönetim gibi temel konular sistemli biçimde ele alınır.

Eserin son bölümlerinde din ile ahlak ilişkisi ve dogmatik inançların rasyonel temelleri tartışılarak, dinin yalnızca teorik değil aynı zamanda pratik ve etik bir boyut taşıdığı vurgulanır.

Sonuç olarak Lotze, din felsefesini akıl ile iman arasında bir karşıtlık alanı olarak değil, anlam, değer ve hakikat arayışının kesişim noktası olarak konumlandırır.

Anahtar Kelimeler: Din Felsefesi; Tanrı; İman; Nedensellik; Teleoloji

About the Book

Outlines of Philosophy - II Philosophy of Religion

Hermann Lotze's *Outlines of Philosophy - II Philosophy of Religion* is a systematic philosophical work that examines religion in relation to reason, experience, and value. The book compares three fundamental perspectives on the origin of religion—rational, revelatory, and psychological—and investigates the extent to which religious content can be justified by reason.

For Lotze, religion is not merely a domain of blind faith but also an object of rational validation and interpretation. In this context, he analyzes the relationship between faith and knowledge, emphasizing that religious propositions differ from general logical statements in that they are declarative and assert specific realities.

The work critically examines the classical proofs for the existence of God—ontological, cosmological, and teleological arguments. Lotze argues that these proofs do not establish necessity in an absolute sense but rather provide rational grounding for the assumption of God based on the empirical structure of the world.

Furthermore, the book explores key theological and metaphysical issues such as the attributes of God, the personality of the Absolute, creation, preservation, and divine governance. In its later sections, it discusses the relationship between religion and morality, as well as the rational foundations of dogmatic beliefs, highlighting the ethical and practical dimensions of religion.

In conclusion, Lotze presents philosophy of religion not as a conflict between faith and reason but as a field where meaning, value, and truth intersect.

Keywords: Philosophy of Religion; God; Faith; Causality; Teleology

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BÖLÜM I	
TANRI'NIN VARLIĞINA İLİŞKİN KANITLAR	5
BÖLÜM II	
MUTLAK'IN DAHA KESİN BELİRLENİMLERİ	21
BÖLÜM III	
TANRI'NIN METAFİZİK SIFATLARI	27
BÖLÜM IV	
MUTLAK'IN KİŞİLİĞİ ÜZERİNE	33
BÖLÜM V	
YARATMA KAVRAMI ÜZERİNE	43
BÖLÜM VI	
MUHAFAZA ÜZERİNE	49
BÖLÜM VII	
YÖNETİM ÜZERİNE	57
BÖLÜM VIII	
'DÜNYA AMACI' KAVRAMI ÜZERİNE	67
BÖLÜM IX	
DİN ve AHLAK	77
BÖLÜM X	
DOGMALAR ve İTİKATLAR	85
DİZİN	93

